

Niebezpieczeństwo utraty pracy?

Utrata pracy to jedno z najtrudniejszych i najbardziej stresujących doświadczeń w życiu. Zrozumiałe zatem, że każdy, kogo to dotyka, jest zniechęcony i nie wie, co robić. Na szczęście, pomocą służy program PACE.

Partnership Action for Continuing Employment (Współpraca na Rzecz Ciągłości Zatrudnienia) to inicjatywa rządu Szkocji przygotowana na ewentualność utraty pracy. PACE to wspólne przedsięwzięcie organizacji, które stawiają sobie za cel świadczenie porad i wskazówek, jakie mogą być przydatne po utracie pracy lub gdy istnieje takie ryzyko. Udzielimy Państwu pomocy w dokonaniu podsumowania, porady na temat możliwości rozwoju kariery oraz przy podjęciu właściwych decyzji zawodowych.

Ten przewodnik podsumowuje dostępną darmową pomoc i wsparcie w pięciu kluczowych obszarach:

- 1 Zrozumienie procesu zwolnienia z pracy, Państwa praw i uprawnień**
- 2 Sprawdzenie, jakie świadczenia socjalne mogą Państwu przysługiwać**
- 3 Praktyczne porady w sprawie znalezienia nowej pracy**
- 4 Określenie możliwości edukacyjnych i szkoleniowych**
- 5 Wsparcie w zakładaniu własnej działalności gospodarczej.**

Skills Development Scotland - Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności zajmuje się prowadzeniem programu PACE w imieniu Rządu Szkocji. Informacje o pełnym zakresie usług PACE można otrzymać pod numerem telefonu **0800 917 8000** lub na stronie internetowej **redundancyscotland.co.uk**.

1. Zrozumienie procesu zwolnienia z pracy, Państwa praw i uprawnień

Acas

The Advisory, Conciliation and Arbitration Service (ACAS), czyli Służba ds. Doradztwa, Procedur Pojednawczych i Arbitrażu oferuje poufne doradztwo i wskazówki na rzecz pracodawców, pracowników oraz ich przedstawicieli w dziedzinie wszystkich aspektów stosunków pracy i należnych uprawnień, w tym odprawy, przebiegu procesu zwolnienia z pracy, oraz sytuacji, gdy zwolnienie może być bezprawne.

Informacje na stronie **acas.org.uk** lub pod numerem telefonu **0300 123 1100**

The Insolvency Service - Służby ds. niewypłacalności

W wypadku niewypłacalności, czyli bankructwa Państwa pracodawcy, pracownicy Insolvency Service mogą udzielić informacji o wysokości należnej Państwu odprawy, terminie, w jakim ona przysługuje, wysokości zaległych poborów, roszczeń zadłużenia oraz o zakresie wsparcia udzielanego przez Redundancy Payments Office (Biura ds. Odpraw z Tytułu Zwolnień z Pracy).

Więcej informacji na stronie [gov.uk/your-rights-if-your employer-is-insolvent](https://www.gov.uk/your-rights-if-your-employer-is-insolvent)

HMRC - Urząd Skarbowy

Istnieje możliwość ubiegania się o zwrot części nadpłaconego podatku dochodowego. Powodem takiego zwrotu może być przejście na emeryturę, powrót na studia lub utrata pracy.

Więcej informacji na stronie [gov.uk/claim-tax-refund](https://www.gov.uk/claim-tax-refund) lub pod numerem telefonu **0300 200 3300**

W ciągu miesiąca od utraty lub powrotu do pracy należy poinformować o tym Tax Credit Office - Biuro Ulg Podatkowych - ponieważ taka zmiana sytuacji może wpłynąć na treść podania o zwrot nadpłaconego podatku.

Więcej informacji pod numerem **0345 300 3 900**

The Scottish Trades Union Congress (Kongres Związków Zawodowych Szkocji)

Członkowie związków zawodowych mogą uzyskać wsparcie w postaci porad i reprezentacji w wielu sprawach związanych z pracą, w tym pomoc w radzeniu sobie ze skutkami jej utraty.

Zadania kongresu to:

- przekazanie Państwu możliwie najpełniejszych informacji,
- zapewnienie alternatywnych możliwości szkolenia i zatrudnienia,
- ochrona Państwa praw, nadzór nad procedurami zwolnienia z pracy oraz wypłata odpowiednich świadczeń pieniężnych związanych ze zwolnieniem.

Więcej informacji dla osób, które nie należą do związku zawodowego, ale chciałyby uzyskać informacje na temat praw przysługujących członkom związku zawodowego w ich miejscu pracy lub chciałyby wstąpić do związku, znajduje się na stronie [stuc.org.uk](https://www.stuc.org.uk) oraz pod numerem **0141 337 8100**.

Radzenie sobie ze stresem związanym z utratą pracy

Perspektywa utraty pracy jest stresująca, dlatego też PACE może służyć Państwu pomocą. Jeśli nie radzą sobie Państwo z sytuacją, zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej NHS Inform w celu znalezienia sposobów na radzenie sobie ze stresem (hasło „struggling with stress”).

Dalsze informacje na stronie: [nhsinform.scot](https://www.nhsinform.scot)

Money and Pensions Service - Służby ds. finansów i emerytur

Wybory dotyczące spraw finansowych i emerytalnych ułatwi usługa MoneyHelper. Usługa upraszcza skomplikowany żargon i wyjaśnia, co należy zrobić i w jaki sposób się tym zająć. Usługa udziela niezależnego doradztwa akredytowanego przez rząd i w razie potrzeby może zarekomendować dla Państwa inne, godne zaufania rodzaje wsparcia. Aby uzyskać darmową usługę, która zawsze dba o Państwa interesy, proszę skierować się na stronę internetową MoneyHelper.

Doradztwo finansowe: Pod numerem **0800 138 7777** lub na stronie **moneyhelper.org.uk/moneychat**

Doradztwo emerytalne: Pod numerem **0800 011 3797** lub na stronie **moneyhelper.org.uk/pensionschat**

Pension Wise to usługa rządowa świadczona przez MoneyHelper. Usługa udziela darmowych i niezależnych porad dla osób powyżej 50. roku życia w sprawie ich możliwości poboru emerytury pracowniczej wyznaczonej przez składki odgórne (defined contribution).

Informacje pod numerem **0800 138 3944** lub na stronie **moneyhelper.org.uk/pensionwise**

2. Sprawdzanie kwalifikacji do świadczeń socjalnych

Jobcentre Plus

Na stronie [gov.uk/benefits-calculators](https://www.gov.uk/benefits-calculators) znajdują się informacje na temat wszystkich dostępnych świadczeń socjalnych. Jeżeli w okresie ostatnich dwóch pełnych lat podatkowych dokonali Państwo wystarczających składek ubezpieczeniowych 1 klasy (Class 1 National Insurance contributions), to mogą Państwo mieć możliwość skorzystania z nowego rodzaju świadczenia dla osób aktywnie poszukujących pracy (new style Jobseeker's Allowance).

Dodatkowe informacje na stronie [gov.uk/guidance/new-style-jobseekers-allowance](https://www.gov.uk/guidance/new-style-jobseekers-allowance) i [gov.uk/guidance/new-style-employment-and-support-allowance](https://www.gov.uk/guidance/new-style-employment-and-support-allowance)

Świadczenie Universal Credit pomoże w opłaceniu kosztów utrzymania. Jeżeli kwalifikują się Państwo do uzyskania świadczenia Universal Credit, to mogą je Państwo uzyskać obok lub w zamian świadczenia new style Jobseeker's Allowance.

Więcej informacji na stronie [gov.uk/universal-credit](https://www.gov.uk/universal-credit). W razie potrzeby uzyskania pomocy w złożeniu wniosku online powinni Państwo skontaktować się z linią pomocy Universal Credit pod numerem telefonu **0800 328 5644** lub numerem telefonu tekstowego **0800 328 1344**.

The Citizens Advice Bureau (CAB) - Biuro Porad Obywatelskich

Doradcy biura służą pomocą w rozwiązywaniu problemów dotyczących świadczeń Universal Credit i innych, zakwaterowania, rozplanowania budżetu, zadłużenia, emerytur i związków osobistych. Pracownicy biura działają bezpłatnie i zgodnie z zasadami ścisłej poufności. Jeśli znalezienie nowej pracy zajmuje więcej czasu, doradcy pomogą Państwu zachować gotowość do pracy w ramach wolontariatu oraz wysokiej jakości szkoleń i akredytacji.

Najbliższe Biuro Porad Obywatelskich (CAB) znajdą Państwo w Internecie pod adresem: cas.org.uk/bureaux a informacje w trybie bezpośrednim znaleźć można na stronie citizensadvice.org.uk

Biuro CAB w Szkocji pomoże Państwu podczas składania pierwszego wniosku o świadczenie Universal Credit. Wykwalifikowani doradcy pomogą Państwu z procedurą, odpowiedzą na krótkie pytania i udzielą dokładnego wsparcia przy składaniu wniosku.

Więcej informacji na stronie cas.org.uk/helptoclaim lub pod numerem telefonu **0800 023 2581**.

3. praktyczne porady w sprawie znalezienia nowej pracy

Jobcentre Plus

Strona internetowa Jobhelp zawiera szeroki zakres informacji i pomocy związanej z poszukiwaniem pracy, w tym informacje dotyczące pracy w sektorach o kluczowym znaczeniu oraz najnowsze wakaty.

Dalsze informacje na stronie jobhelp.dwp.gov.uk.

Osoby niepełnosprawne mogą uzyskać dodatkową pomoc, np. poprzez program Access to Work (Dostęp do pracy), który pomaga osobom niepełnosprawnym w pracy.

Dodatkowe informacje na stronie gov.uk/access-to-work.

Aby uzyskać więcej informacji na temat dostępnej pomocy, mogą Państwo wysłać wiadomość e-mail na adres rrs.enquiries@dwp.gov.uk. Proszę podać w e-mailu swój kod pocztowy.

Korzystanie z darmowej usługi 'Find a job' („Znajdź pracę”). Na stronie gov.uk/jobsearch mogą Państwo założyć i prowadzić własne konto i określić swoje kryteria szukania pracy, aby uzyskać informacje o interesujących wakatach.

Moga Państwo ustawiać filtry systemu „znajdź pracę” w taki sposób, aby skoncentrować swoje wyszukiwanie na pracodawcach zarejestrowanych w programie Disability Confident (Pewność siebie przy niepełnosprawności), czyli zaangażowanych w zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych i chorych. Mogą Państwo także stworzyć profil, załączyć swoje CV oraz otrzymywać zawiadomienia na e-mail o nowych i istniejących miejscach pracy reklamowanych na stronie usługi.

Skills Development Scotland - Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności

Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności (SDS) oferuje pełną gamę informacji i usług dotyczących zarządzania karierą i umiejętności przystosowania zawodowego. Program webinarów pomoże Państwu podjąć świadome i realne decyzje na temat następnych kroków.

Wykwalifikowani specjaliści służą bezpłatną i obiektywną poradą na temat:

- ustalenia Państwa bieżących umiejętności, wiedzy fachowej i atutów,
- sposobów zdobycia nowej pracy i indywidualnej kariery zawodowej,
- ubiegania się o pracę, szkoleń i możliwości zdobywania wiedzy,
- tworzenia CV i listu motywacyjnego,
- przygotowania kandydatów do rozmowy kwalifikacyjnej o nową pracę.

Więcej informacji na stronie internetowej careers.myworldofwork.co.uk lub pod numerem telefonu **0800 917 8000**

4. Określenie możliwości edukacyjnych i szkoleniowych

Skills Development Scotland - Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności

Kształcenie i szkolenie mogą poprawić Państwa szansę na znalezienie nowej pracy. Warto zbadać możliwości, takie jak kursy zawodowe lub uniwersyteckie, wolontariat lub szkolenie stanowiskowe przeprowadzane przy wsparciu miejscowych instytucji kształcenia.

Istnieje możliwość refundacji kosztów kursów prowadzących do zdobycia nowej pracy. Wsparcie takie może oznaczać pokrycie kosztów kursu, dotację lub pożyczkę. Dostępne wsparcie zależy od indywidualnych okoliczności oraz rodzaju kursu, w jakim chcieliby Państwo wziąć udział.

Więcej informacji na stronie internetowej careers.myworldofwork.co.uk/learn-and-train lub pod numerem telefonu **0800 917 8000**

Jobcentre Plus

Istnieje możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Jobcentre Plus na pokrycie kosztów szkolenia lub usunięcie konkretnych przeszkód związanych z uzyskaniem pracy.

Aby uzyskać więcej informacji, należy zapytać w swoim lokalnym biurze job centre lub wysłać e-mail na adres rrs.enquiries@dwp.gov.uk

The Big Plus

Jeśli mają Państwo problemy z czytaniem, pisaniem lub liczeniem, może to utrudnić znalezienie nowej pracy. Program Big Plus pomoże Państwu odświeżyć podstawowe umiejętności. Jest on bezpłatny i dostępny dla osób dorosłych w każdym wieku.

Więcej informacji na stronie internetowej thebigplus.com lub pod numerem telefonu **0800 917 8000**

5. wsparcie w zakładaniu własnej działalności gospodarczej.

Business Gateway

Business Gateway świadczy praktyczną pomoc i doradztwo na rzecz przedsiębiorców i nowo założonych firm. Szeroki zakres profesjonalnych usług i zasobów obejmuje:

- w pełni opłacony program miejscowych warsztatów i innych wydarzeń organizowanych na terenie całej Szkocji,
- porady pod kątem konkretnych firmowych potrzeb udzielane za pośrednictwem doświadczonych doradców ds. przedsiębiorczości,
- informacje gospodarcze, których udziela wyspecjalizowany zespół wsparcia we wszystkich aspektach rozpoczęcia i rozwijania działalności gospodarczej.

Silne związki partnerskie z szeroką gamą organizacji zawodowych gwarantują Państwu uzyskanie porady najbardziej adekwatnej do swoich przedsiębiorczych ambicji.

Więcej informacji na stronie internetowej **bgateway.com** lub pod numerem telefonu **0300 013 4753**

HMRC - Urząd Skarbowy

Small to Medium Enterprises (SME) Education Team - zespół edukacyjny ds. małej i średniej przedsiębiorczości oferuje gamę produktów świadczonych elektronicznie, które mają za zadanie wspierać przedsiębiorstwa w wypełnianiu ich zobowiązań podatkowych. Wsparcie to oparte jest o paletę produktów dostępnych internetowo.

Więcej informacji na stronie internetowej **gov.uk/topic/business-tax/self-employed**